A.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ YAYINLARI : 467
100. DOĞUM YILINDA ATATÜRK'E ARMAĞAN DİZİSİ : 11

ERMENİ SORUNU: BİBLİYOGRAFYA

Prof. Dr. TÜRKKAYA ATAÖV

A.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ YAYINLARI : 467
100. DOĞUM YILINDA ATATÜRK'E ARMAĞAN DİZİSİ : 11

ERMENİ SORUNU:
BİBLİYOGRAFYA

Prof. Dr. TÜRKKAYA ATAÖV

ANKARA
S.B.F. BASIN VE YAYIN YÜKSEK OKULU BASIMEVİ
1981

SUNUŞ

Son yıllarda diplomatlarımıza karşı girişilen insanlık-dışı saldırılar yoğunluk kazanmış bulunuyor. Saldırıya uğrayanların büyük çoğunluğunun yüzü aşkın yıldan beri devlete görevli yetiştiren Fakültemizi bitirmiş olmaları bizler için ayrı bir üzüntü kaynağıdır. Gerçekte, yalnız Türk diplomatları değil, kimi başka ülkelerin diplomatik ve konsolosluk temsilcileri de belli kümelerin, örgütlerin zaman zaman hedefi olmaktadır. Az sayıda insanın katıldığı sınırlı örgütlerin gizlice hazırlanıp uyguladıkları terörist eylemler anarşinin tarih boyunca başvurduğu yöntem olmuştur. Terör, Bakunin ve Kropotkin gibi yazarlarda doktrinleşmiştir. Oysa, daha geçen yüzyılda bir değişme ve toplumsal çatışmaları çözme yolu olarak terörizmin geçersizliği kanıtlanmıştır.

Çağdaş dünya kamuoyu, şiddeti, kan dökmeyi onaylamıyor. Asya'nın eski toplumlarında, eski Yunan'da ve Roma'da bile diplomatik dokunulmazlığın varlığı anımsanınca, ilk siyasal örgütlenmelerden bu yana kullanılan dış temsilcilik kurumunu terörist yöntemlerle hedef almak, kuşkusuz, hafif bir deyimle, geri bir düşüncedir. Diplomatik dokunulmazlık, 1815 Viyana ve 1818 Aix-la-Chapelle Kongrelerinden çok önce, devletler tüzesine gelenek, görenek yoluyla gelip yerleşmişti.

Ülkemizin yurt dışındaki diplomasi temsilcilerine karşı girişilen yeni saldırılar üzerine, Siyasal Bilgiler Fakültesi Fakülte Kurulu, birçok kuruluşlarımız gibi, 12 Mart 1981 tarihinde, şu açıklamayı yapmayı kararlaştırdı:

> "Biri yine eski öğrencilerimizden olmak üzere, yabancı bir ülkede uluslararası terörizmin kurbanı olmuş iki görevlimizi daha toprağa verdiğimiz bir günde, bizler, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyeleri olarak, aşağıdaki noktaları Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurmayı ödev biliyoruz:
>
> "1. Eski hınçları canlandırma amacıyla diplomatik temsilcilere yönelik uluslararası terörizmi yeryüzünden kaldır-

mak bakımından devletler arasında gerekli işbirliğinin henüz tam anlamıyla sağlanamamış olması, insanlık adına utanç verici bir durumdur. Terörizmin yok edilmesine ilişkin 27 Ocak 1977 tarihli Avrupa Sözleşmesi ve özellikle 'Diplomatik ve Konsüler Misyonların ve Temsilcilerin Korunmasını ve Güvenliğini Güçlendirmeye Yönelik Etkili Önlemlerin Alınmasına İlişkin' 15 Aralık 1980 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararı, bu çeşit eylemleri kınayarak gerekli önlemlerin alınması bakımından bütün ülkelere çağrıda bulunduğu ve yükümlülükler yarattığı halde, dostluk ve ittifak ilişkileri içinde olduğumuz devletlerin kendi topraklarında görevli Türkiye temsilcilerini korumak, saldırgan şebekeleri ortaya çıkarıp cezalandırmak ve arkalarındaki güçleri sergilemek bakımından gösterdikleri savsaklama gerçekten üzüntü ve hayret vericidir.

"2. Bu arada, topraklarında öldürülmüş Türk görevli sayısının fazlalığına karşılık, aldığı koruma önlemlerinin zayıflığı, soruşturma ve kavuşturmalarının sonuçsuzluğu ve kamuoyunu oluşturan organlarının sorumsuz davranışları dolayısıyla dikkati çeken Fransa'nın tutumu, insanlığın hak, adalet ve özgürlük savaşımına bu ülkenin yaptığı katkıları bilen ve öğreten bizler için özellikle şaşırtıcı ve çelişkilidir.

"3. Irkçılığa karşı kesinlikle ve istisnasız cephe almış bir dünyada, çağ-dışı bir ırkçı anlayış ve yöntemlerle geçmişi bahane ederek bugünün insanlarını birbirine düşürmeyi amaçlayan öldürmeler karşısında duygusal tepkilerde bulunmanın ve hele şiddete dayalı misillemelere kalkışmanın kendi yönetimindeki topraklarda çeşitli ırk, dil ve dinden topluluk ve azınlıkları yüzyıllar boyu barış içinde yanyana yaşatabilmiş olan bir ulusun mensuplarına yaraşmayacağına kesinlikle inanıyor ve bu bakımdan halkımızın olgunluğuna güveniyoruz."

Bugün, bilimsel ve teknolojik kazançları demokratik kurumlaşmanın zengin deneyleriyle birlikte yaşatmak isteyen bir çağda yaşıyoruz. Tarihsel gelişimin saf dışı ettiği terörist eylemlere hiçbir gerekçeyle ödün vermemek insanlığın demokrasi ve hoşgörü savaşımının bir gereğidir. Avrupa Konseyi'ni 1977'deki Sözleşme'yi onaylamağa, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nu da

1980'deki Kararı almağa iten neden de bu ortak kalıttır. Uluslararası toplumu geriletmeğe yarayacak bu denli eylemlerin son bulması tüzenin, insan aklının gereğidir.

Prof. Dr. Cevat GERAY
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Dekanı

ÖNSÖZ

Başkentimizdeki olanaklarla hazırlanan bu kısa bibliyografya, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurt-dışı temsilcilerine yönelen silâhlı eylemlere önce 4 Mart 1981'de Paris'te ve hemen sonra da Kopenhag'da yenilerinin eklenmesi üzerine, iki-üç hafta içinde hazırlandı. Eylemlere girişenlerin yakalanmamalarına karşın, bazı Ermeni gruplarının bunları üstlenmeleri sonucu konuya çeşitli yönlerden eğilmek isteyenlere, yaklaşık dört-yüz kaynaklık bir yayın listesini hemen verebilmek amacıyla hazırlandığından, eksiksiz bir bibliyografya olma iddiasında değildir. İlerde ikinci baskısı yapılırsa ve yalnız "Ermeni sorunu" ile ilgili olmak yerine Ermenileri türlü yanlarıyla içine alabilecek biçimde genişletilebilirse, ortaya daha kapsamlı bir liste çıkabilir.

Elinizdeki bibliyografya, bugünkü durumuyla, Türk ve Ermeni kaynaklarından başka, konuyla ilgilenmiş bellibaşlı Avrupa devletlerinin bazı önemli yayınlarını da içeriyor. Bibliyografya çalışmalarının gereği olarak, yayınlar, içeriğindeki nitelik yönünden bir seçme ya da sınıflama süzgecinden geçirilmemiştir. Yani, içlerinde, bir bakıma, değerli ve değersiz kitap ve yayınlar altaltadır. Ancak, araştırma yapacak olanların tüm kaynaklardan haberli olmaları ve hepsinden nasıl yararlanabileceklerini bilmeleri gerekir. Ortaya çıkacak çalışmaların doğruluk dereceleri kaynakların nasıl değerlendirildiklerine bağlıdır.

Yukarda bibliyografyanın eksiksiz olmadığını söyledim. Aynı şey Türkçe yayınlar için de doğrudur. Ancak, önemli resmî kitaplıklarımızda yer almış olanlar bunlardır. Bunların içinde Ahmet Rüstem Bey'in (listede No. 69 olarak gösterilen) kitabı gibi yıllar sonra hâlâ ilgiyle okunanlar da vardır. İkinci olarak, Türkçe dergi ve gazete yazılarına, hazırlanması çok zaman alacağından ve bu kitabın yayınlanmasını önemli ölçüde geciktireceğinden, şimdilik yer verilmemiştir. Bu yazıların ayrıca toplanması herhalde yararlı olur.

Bibliyografyada, Ermenice değil, fakat okuyabileceğimiz yabancı dillerde Ermeni kökenli yayınlar da yer almaktadır. İncelenen konuda tüm kaynakları görme zorunluluğu teslim edil-

melidir. Ancak, bu yayınların pek çoğunda sürekli olarak tek yanlılık görünmekte, ama K.S. Papazyan'ın (listede No. 123 olarak sıralanmış bulunan) kitabında olduğu gibi, bazılarında da birtakım Ermeni örgütlerini yapı ve yönetim açılarından eleştiren bilgiler ve değerlendirmeler yer almaktadır.

Birçok Avrupa ve Amerikan yayınına gelince: Yalnız Ermeni sorununda değil, Türkiye'nin, giderek Doğu'luların sözkonusu edildiği incelemelerde birçok Batı'lının bilimin yansız ölçüleri içinde davranmadığı, hattâ bir biçimlenme ve çıkar gereği olarak, yan tuttukları bilinmelidir. Siyaset bilimcisi, tarihçi, iktisatçı, yönetici, düşünür, yazar, ozan ve sanatçı olarak, "Doğu'-nun incelenmesi Batılıların gözünde kendilerinden saydıkları ile saymadıkları arasında sanki ontolojik ve epistomolojik temel farklılıklar varmış gibi bir düşünceden kaynaklanıyor. On-dokuzuncu Yüzyılın başından İkinci Cihan Savaşına kadar İngiltere, Fransa ve Almanya Türkiye'ye ve Doğu'ya genel çizgileriyle bu türlü yaklaşmış, Amerika bunları zaman yönünden daha sonra fakat benzer çizgide izlemiştir. Unutmamak gerekir ki, Batı'nın yayın yaşamında Doğu'ya ilginin başladığı yüzyılda, sözkonusu toprakların önemli bir bölümü Osmanlı İmparatorluğu sınırları içindeydi ve o günün büyük yabancı devletleri bize karşı da bir nüfuz ve yayılma siyaseti güdüyorlardı. Bunun sonucu olarak, insanlığa ilişkin tarih tezlerinden gelişme teorilerine, ulusların kişiliklerini inceleyen araştırmalardan Gobineau örneği ırkçı yaklaşımlara, giderek (Stevens Marcus'un **The Other Victorians** adlı incelemesinde belirttiği gibi) Victoria döneminin birçok romanında, hattâ hattâ müzecilikte bile aynı tavır, peşin hüküm ve çift standartlı değer ölçüleri vardır.

Kuşku yok ki, diyelim, bir İngiliz yazarı Türkiye'yi Shakespeare'i öğrendiği gibi incelemez. Avrupalının ve sonra Amerikalının Türkiye ile ilgisi genelde siyasal olmuştur. Bu nedenle, onlar için herhangi bir Doğu sorunu bilimsel yöntemlerle yerine oturacak olan yansız bir konu olamaz. Onların açısından, Doğu çalışmaları yan tutmayan bir belgeler toplamı değildir. İlk bakışta tarih, toplumbilim, iktisat, hattâ estetik kaygılarla kaleme alınmış görünse bile, çoğu kez, jeopolitik bir bilincin bir çeşit yansıması olabilir. Zaten, sözkonusu olan çağlarda, dünya onlar için "Batı" ve "Doğu" diye eşit olmayan iki yarıya bölünmüştür; bugün, bazı çevreler aynı çelişkinin "Kuzey" ve "Güney" olarak sürdüğüne inanıyorlar. O zaman da, bilimsel kılıflı anlatımların çoğu bir denetim arayışına ışık tutmağa çalışıyor, "bizler" ve "on-

lar" ayrımını kesinleştiriyordu. Osmanlı toplumunu araştırmaya yönelik ilk kitaplar bile, örneğin David Urquart'ın **Turkey and Its Ressources** (1833) adlı ve ülkemizin kaynaklarının saptanmasına ilişkin yayını ve Türkiye'nin yabancı bankalar örgütlenmesiyle kıskaca alınmasını öneren J. Lewis Farley'nin **Modern Turkey** (1872) başlıklı kitabı, bu ilk adımların stratejisini ortaya koymağa yeter. "Bizler" ve "Onlar" ayrımı o denli bellidir ki, John Stuart Mill'in **Özgürlük Üstüne ve Temsilî Hükûmet** adlı kitaplarında tüm insanlar için önerir göründükleri bile, aslında, yeterince uygar saymadığı Hintliler için değildir!

Kısaca, geçen yüzyılda büyük bir alana yayılan Osmanlı Devletinin her yönüyle ilgilenenler, hiç kuşkusuz, büyük dünya imparatorluklarının, yani onların çıkarlarının biçimlendirdiği dinamik bir ortam içinde rol oynuyorlardı. Onların herhangi bir sorunu genellikle bu çıkarlarla etkilenmeden ortaya koyduklarını sanmak, yayın eylemini günün emperyalist politikasından ayrı düşünmek bilimsel olmaz. Tarihçilikten romancılığa kadar emperyalizmle o dönem yazarları arasında karşılıklı bir etkileşim vardır. Bugüne de ulaşan bu etkileşim çağların değişik aşamalarına oturan farklı kılıklara bürünmesini de bilmiştir. Dincilerin, ırkçıların, Darwin'cilerin, Freud'cuların Doğu'lulara bakışları kendi inanç ya da disiplinlerine özgü bazı farklılıklar gösteriyorsa da, temelde birleştikleri tavırlar da vardır.

Aynı tavır Türkiye'nin sözkonusu olduğu olaylarda da ortadadır. Gerçi 1907 tarihli **Cambridge Modern Tarihi** Birinci Cildinde ilk Osmanlı döneminde "Türkiye'de adaletin herhangi bir Avrupa ülkesinden daha iyi olduğunu" yazmaktadır; Edson L. Clark (1827-1913) "Dünya Ulusları Serisi"nden 1900'de New York'ta yayınlanan **Turkey** adlı kitabında "Türkler egemenlik kurdukları kötü despotlardan çok daha iyi insan ve çok daha iyi yöneticiydiler" demektedir; Harold Lamb, Kanuni Sultan Süleyman'ı konu edinen tarihsel romanında onu "zamanının en demokratik hükûmetinin başı" olarak niteler; Yunanlı bilimci ve diplomat Alexander Pallis, **In the Days of the Janissaries** adlı çalışmasında, Avrupalıların Türkleri neden yansız ve peşin-hükümsüz bir gözle değerlendiremediklerini inceler; Avusturya Elçisi Ogier Ghislain de Busbecq "Türkiye Mektupları"nda Osmanlı sisteminde "kişisel yetenek ve değer"in önemi üstünde durur; Claude Farrère, **La Turquie Ressuscitée** (1922) adlı kita-

bında Türklerin Fransa'da kendine nasıl yanlış tanıtıldığını anlatır; A.R. de Chateaubriand (1768-1848), **Journal des Débats**'da Hıristiyanlık ağacının ilk büyüdüğü yerde kurumamasının nedeni olarak Türklerin hoşgörüsünü gösterir... Ancak, yabancı yazarlar, bir okul olarak, ülkemizin sosyo-ekonomik kategorisini ve kültürünü anlamış ve özellikle çeşitli Avrupa devletlerinin kendi çıkarları uğruna çatışan tasarılar peşinde oldukları bir sırada, Türklere karşı âdil davranabilmişler midir? Örneğin, (bu bibliyografyada No. 279 olarak sıralanmış bulunan) Amerikalı Ralph E. Cook'un basılmamış doktora tezi Doğu Anadolu toprakları üstünde çeşitli büyük devletlerin yayılmacı siyaseti hakkında ve Ermeni sorunundan kendi amaçları için nasıl yararlandıklarına dair yeni ipuçları veriyor.

Çarlık Rusyası ve Sovyet kitapları da ilginç yayınları oluşturuyorlar. Bunların içinde belki de en dikkate değer olanı Ermeni asıllı bir Sovyet yurttaşı olduğu anlaşılan C.M. Akopyan'ın **Birinci Cihan Savaşında Emperyalist Güçlerin Plânında Batı Ermenistan** adlı akademik çalışmasıdır. Rusça ülkemizde nispeten az bilindiğinden, yalnız bu dildeki kitapların başlıkları Türkçeye çevrilmiş, ötekiler asıllarında olduğu gibi verilmiştir.

Bu bibliyografyaya alınan bazı yayınlar, genel başlık yönünden, Ermeni sorunu ile ilgili görünmüyor olabilir. Ancak, içinde bu konuya bir aydınlık getiren ya da olayların yer aldığı dönemi açıklamaya yarayan bilgiler bulunabilir. İlk sırada yer alan Atatürk'ün **Söylev**'i buna bir örnektir. Uluslararası terörizmle ilgili bazı önemli kaynaklara da yer verilmiş olması bu yüzdendir.

Bibliyografyada kaynaklar bir sınıflamaya göre dağıtılmışsa da, bazı durumlarda yayını belirli bir ülkeye bağlamak zor olmuş, o takdirde uygun görülen bir yer seçilmiştir. Yayın listesinde bazı yerlerde yazar adı yerine sekiz hanelik çizgi çizilmiştir; bu durumda (uluslararası kurallara göre) yazar bir yukarki kaynağın aynıdır. İki yayın da bir dizilme yanlışı olarak, asıl ilgili başlık altında görünmemektedir.

Bu bibliyografya konuyla ilgileneceklere herhalde ancak bir başlangıç noktası olabilir. Bu ya da başka kaynaklardan yararlanacak akademik çalışmaların hedefi, herhalde, yalnızca bilimsel doğruları ortaya çıkaran gerçekçi, dürüst ve dengeli araştırmalar olacaktır.

Prof. Dr. TÜRKKAYA ATAÖV

İÇİNDEKİLER

I. RESMÎ YAYINLAR:

A. TÜRKİYE:

1. Atatürk, Mustafa Kemâl, **Nutuk**, 3 C., İstanbul, Millî Eğitim Basımevi, 1962. (Bak: No. 44).

2. ——————, **Söylev ve Demeçleri**, 3 C., İstanbul, Maarif Matbaası, 1945, 1959, 1961.

3. ——————, **Tamim, Telgraf ve Beyannameleri**, Ankara, Türk İnkilâp Tarihi Enstitüsü, 1963.

4. **Ermeni Katolikosluk ve Patrikliği Nizamnamesi**, Kudüs, 1917.

5. Karal, Enver Ziya, **Osmanlı İmparatorluğunda Ermeni Meselesi**, Ankara, Dış İşleri Akademisi, 1971.

6. [Ottoman Government,] **Aspirations et Agissements Révolutionnaires des Comités Arméniens avant et après la proclamation de la Constitution Ottomane**, Constantinople, 1917.

7. ——————, Ministry of Interior, Department of Refugees, **The League of Nations and the Greeks and Armenians in Turkey**, Constantinople, Impr. Ahmed Ihsan, 1921.

8. ——————, Publication du Congrès National, **Documents relatifs aux atrocités commises par les Arméniens sur le population musulmane**, Constantinople, 1919.

9. ——————, **Documents sur les Atrocités Arméno-Russes**, t.y.

10. ——————, **La Vérité sur le Mouvement Révolutionnaire Arménien et les Mesures Gouvernementales**, Constantinople, 1916.

11. ——————, The National Congress of Turkey, **The Turco-Armenian Question: the Turkish Point of View**, Constantinople, 1919.

12. Meray, Seha L., der., **Barış Konferansı: Tutanaklar, Belgeler**, 8 C., Ankara, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1969-1973. (İngilizcesi: **Lausanne Conference on Near Eastern Affairs: 1922-1923**. Records of Proceedings and Draft Terms of Peace, Turkey No. 1 (1923), Cmd. 1814, London, His Majesty's Stationary Office, 1923.)

13. Meray, Seha L. - Osman Olcay, der., **Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü Belgeleri: Mondros Bırakışması, Sevr Andlaşması, İlgili Belgeler**, Ankara, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1977.

14. **Vérité sur le Mouvement Révolutionnaire arménien et les mesures gouvernementales; Journal de Guerre du deuxième régiment d'artillerie de fortresse russe d'Erzéroum depuis sa formation jusqu'à la reprise de la ville par les Turcs, le 12 mars 1918; Notes d'un officier supérieur russe sur les atrocités d'Erzéroum**, Constantinople, 1919.

B. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ:

15. American Military Mission to Armenia, **Conditions in the Near East**, 66th Cong., 2nd Sess., Senate Doc. 266, Washington, D.C., Government Printing Office, 1920.

16. ——————, **Mandatory Over Armenia**, report made to Maj. Gen. Harbord by Brig. Gen. George Van Horn Moseley, 66th Cong., 2nd Sess., Senate Doc. 281, Washington, D.C., G.P.O., 1920.

17. Armenian Special Mission to the United States, **The Republic of Armenia**, 66th Cong., 1st Sess., Senate Doc. 151, Washington, D.C., G.P.O., 1919.

18. Beers, Henry P., **U.S. Naval Detachment in Turkish Waters: 1919-1924,** Washington, D.C., Office of Records Administration, Administrative Office, Navy Department, 1943.

19. Miller, David Hunter, der., **Treaties and Other International Acts of the United States of America,** 8 C., Washington, D.C., G.P.O., 1933.

20. U.S., Congress, House of Representatives, Committee on Foreign Affairs, **In Behalf of Armenians,** hearings before the Committee on Foreign Affairs on H. Res. 244, 67th Cong., 2nd Sess., Washington, D.C., G.P.O., 1922.

21. ———————, **Mandatory for Armenia,** report to accommodate Con. Res. 27, 66th Cong., 2nd Sess., House Report 1101, Washington, D.C., G.P.O., 1920.

22. ———————, **Relief of Armenians,** hearings before the Committee on Foreign Affairs on Sen. Con. Res. 12, 64th Cong., 1st Sess., Washington, D.C., G.P.O., 1916.

23. ———————, **Terrorism,** a Staff Study prepared by the Committee on Internal Security, Ninety-Third Congress, August 1, 1974.

24. U.S., **Congressional Record,** 1919-, Washington, D.C., G.P.O.

25. U.S., Gongress, Senate, Committee on Foreign Relations, **Maintenance of Peace in Armenia,** hearings before a Sub-Committee of the Committee on Foreign Relations on S.J. Res. 106, 66th Cong., 1st Sess., Washington, D.C., G.P.O., 1919.

26. U.S., Department of State, **Papers Relating to the Foreign Relations of the United States: 1918-1923,** Washington, D.C., G.P.O., 1930-1938.

27. ———————, **Papers Relating to the Foreign Relations of the United States: Paris Peace Conference, 1919,** Washington, D.C., G.P.O., 1942-1947.

28. ———————, **Papers Relating to the Foreign Relations of the United States: the Lansing Papers, 1914-1920,** 2 C., Washington, D.C., G.P.O., 1939.

29. U.S., **Outline of Tentative Report and Recommendations Prepared by Intelligence Section, in Accordance with Instructions, for the President and the Plenipotentiaries**, January 21, 1919.

30. U.S., President, **Mandate for Armenia**, Message from the President to Congress, 66th Cong., 2nd Sess., House Doc. 791, Washington, D.C. G.P.O., 1920.

C. İNGİLTERE :

31. Bryce, Viscount, **The Treatment of Armenians in the Ottoman Empire : 1915-1916**, documents presented to Viscount Grey of Fallodon, Secretary of State for Foreign Affairs, with a Preface by Viscount Bryce, Blue Book Miscellaneous No. 31 (1916), London, Jaseph Causton and Sons, 1916.

32. Great Britain, **Hansard's Parliamentary Debates : 1914-1920**, London, His Majesty's Stationary Office.

33. Great Britain, House of Commons, Command Papers, **Correspondence Relating to the Asiatic Provinces of Turkey**, London, Harrison, 1895.

34. ————————, **Correspondence Respecting the Conditions of the Populations in Asiatic Turkey and the Proceedings in the Case of Moussa Bey**, London, Harrison, 1890-91.

35. ————————, **Correspondence Respecting the Disturbances in Constantinople**, London, Harrison, 1896-87.

36. ————————, **Further Correspondence Respecting the Asiatic Provinces of Turkey and Events in Constantinople**, London, Harrison, 1897.

37. ————————, **Further Correspondence Respecting the Condition of the Populations in Asiatic Turkey**, London, Harrison, 1892.

38. ————————, **Reports Received from Her Majesty's Ambassador and Consuls Relating to the Conditions of Christians in Turkey**, London, Harrison, 1867.

Ç. FRANSA:

39. **Assemblée Nationale, Chambre des Députés, Débats 1918, Journal Officiel,** Paris, Imprimerie Nationale.

40. **Conférence de la Paix: 1919-1920, Recueil des Actes de la Conférence,** Paris, Imprimerie Nationale, 1923.

41. Ministère des Affaires Etrangères, **Documents Diplomatiques: Affaires Arméniennes, Projets de Réforme dans l'Empire Ottoman, 1893-1897,** No. 6, Paris, Imprimerie Nationale, 1897.

D. ÇARLIK RUSYASI VE SOVYETLER BİRLİĞİ:

42. **Dokumenti po İstorii Grajdanskoy Voynı v SSSR,** (S.S.C.B.'de İç Savaş Tarihine İlişkin Belgeler), C. I, Moskva, 1940.

43. **Dokumenti Vneşney Politiki SSSR,** (S.S.C.B. Dış Politika Belgeleri), C. I-VII, Moskva, 1957-1962.

44. Kemâl, Mustafa, **Put' Novoy Turtsii** (Yeni Türkiye'nin Yolu), Moskva, 1929.

45. **Sbornik Diplomatiçeskih Dokumentov: Reformı v Armenii** (Diplomatik Belgeler Rehberi: Ermenistan'da Reformlar), Petrograd, 1915.

E. MİLLETLER CEMİYETİ:

46. League of Nations, **Armenian and Russian Refugee Problems,** report of the 5th Committee to the Assembly, A.109, IV, Sept. 25, 1926.

F. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER:

47. U.N., General Assembly, **Resolution Adopted by the General Assembly,** Consideration of effective measures to enhance the protection, security and safety of diplomatic and consu-

lar missions and representatives, 15 December 1980, A/RES/ 35/168, 30 January 1981.

48. ———————, **Report of the Ad Hoc Committee on International Terrorism,** Official Records, Thirty-Second Session, Supp. No. 37, A/32/37, New York, 1977.

G. AVRUPA KONSEYİ:

49. Council of Europe, **European Convention on the Suppression of Terrorism,** January 27, 1977, Strasbourg, European Treaty Series, No. 90, 1977.

II. TÜRK YAYINLARI:

50. Ar, Mustafa Selçuk, **Urartu Kılavuzu,** İstanbul, Maarif Vekilliği, Antikiteler ve Müzeler Direktörlüğü Anıtları Koruma Kurulu, 1944.

51. Atabinen, Reşit Saffet, **Les Turcs et la question d'Arménie,** Genève, 1918.

52. Ayyıldız, Hakkı Raif, **Ermenistan,** İstanbul, Becid Basımevi, 1947.

53. Başgün, Neclâ, **Türk-Ermeni İlişkileri: Abdülhamid'in Cülûsundan Günümüze Kadar,** Ankara, San Matbaası, 1970.

54. Çark, Y.G., **Türk Devleti Hizmetinde Ermeniler: 1453-1953,** İstanbul, Yeni Matbaa, 1953.

55. Deliorman, A., **Türklere Karşı Ermeni Mezalimi,** İstanbul, Boğaziçi Yayınları, 1973.

56. Djemal Pasha, **Memories of a Turkish Statesman: 1913-1919,** London, Hutchinson, 1922. (Bak: No. 357).

57. Edip, Halide, **The Turkish Ordeal,** New York, the Century Co., 1928.

58. Erçıkan, A., **Ermenilerin Bizans ve Osmanlı İmparatorluklarındaki Rolleri,** Ankara, Genel Kurmay Başkanlığı, 1949.

59. Hocaoğlu, Mehmed, **Arşiv ve Vesikalarıyla Tarihte Ermeni Mezâlimi ve Ermeniler**, İstanbul, Er-Tu Matbaası, 1976.

60. İlter, Erol, **İçel'de Ermeni Faaliyetleri**, Mersin, 1974.

61. Karabekir, Kâzım, **İstiklâl Harbimiz**, İstanbul, Türkiye Yayınevi, 1969.

62. Kirzioğlu, Fahrettin, **Kars İli ve Çevresinde Ermeni Mezâlimi**, Ankara, Kars Turizm ve Tanıtma Derneği Yayınları, 1978.

63. Karal, Enzer Ziya, **La Question Arménienne : 1878-1923**, traduit par Kaya Dorsan, Ankara, Imprimerie Gündüz, t.y.

64. Koçaş, Sadi, **Tarih Boyunca Ermeniler ve Selçuklulardanberi Türk-Ermeni İlişkileri**, 3. B., Ankara, Truva Yayınları, 1970.

65. Naim Bey, **The Memoirs of Naim Bey**, 2. B., Newtown Square, Pa., 1964.

66. Özkaya, İnayetullah Cemâl, **Le peuple Arménien et les tentatives de reduire le peuple Turc en servitude**, İstanbul, May, 1971.

67. Ramadan, Salahi, **Displacement of the Armenian Documents**, Ankara, Baylan Matbaası, 1978.

68. Reshid, Ahmed, **Open Letter to M.W. Wilson**, Geneva, 1919.

69. Rustem Bey, Ahmed, **Le Guerre Mondiale et la Question Turco-Armenienne**, Berne, Imprimerie Staempfli et Cie., 1918. (İngilizcesi : **The World War and the Turco-Armenian Question.**)

70. Saib, Ali, **Kilikya Facialarıı ve Urfa'nın Kurtuluşu Mücadeleleri**, Ankara, 1340.

71. Sanal, Ahmet Hulki, **Ermeni Meselesi**, k.y., y.y., 1970.

72. **70th Anniversary of an Armenian Newspaper : 1908-1979**, Ankara, the General Directorate of Press and Information of the Turkish Republic, [1979].

73. **Shocking New Documents Which Belie the Armenian Claim That Ottoman Government was Responsible for Armenian Tragic Adventure Sixty Years Ago**, London, Cyprus-Turkish Association Publication, 1975.

74. Sonyel, Salahi, **Yeni Belgelerin Işığında Ermeni Tehcirleri,** Ankara, Türk Ticaret Kurumu, 1972.

75. Uras, Esat, **Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi,** Ankara, Belge Yayınları, 1950.

76. Vefa, Ahmet, **Truth About Armenians,** Ankara, 1976. (Fransızcası: **La Vérité sur les Arméniens**; Almancası: **Die Wahrheit über die Armenier.**)

77. Yalçın, Ayhan, der., **Belgelerin Işığında Türk-Ermeni Meselesinin İçyüzü,** İstanbul, Ünsal Neşriyat, 1975.

78. Yaman, Abdullah, **Ermeni Meselesi ve Türkiye,** İstanbul, Otağ Matbaası, 1973.

III. ERMENİ KÖKENLİ KİTAPLAR:

79. Alamuddin, Ida, **Papa Kunzler and the Armenians,** London, Morrison and Gibb, 1970.

80. Alishan, Leonce M., **Léon le Magnifique, premier roi de Sissouan ou de l'Arméno-Cilicie,** Venice, 1888.

81. —————, **Sissouan ou l'Arméno-Cilicie, description géographique et historique,** Venice, 1899.

82. American Committee for the Independence of Armenia, **The Lausanne Treaty and Kemalist Turkey,** New York, 1924.

83. Andonian, Aram, **Documents officiels concernant les massacres Arméniens,** traduit du manuscrit arménien par M.S. David, Paris, H. Arabian, 1920.

84. Armenian National Union of America, **America as Mandatory for Armenia,** New York, 1919.

85. —————, **Should America Accept Mandate for Armenia?** New York, 1919.

86. —————, **The Case of Armenia,** New York, 1919.

87. Artreassian, A., **Jerusalem and the Armenians,** Jerusalem, St. James Press, 1965.

88. Aslan, **Kévork, L'Arménie et les Arméniens depuis les origines jusqu'a nos jours,** Constantinople, Librairie Weiss, 1914. (İngilizcesi : **Armenia and the Armenians,** New York, MacMillan, 1920.)

89. Atamian, Sarkis, **The Armenian Community,** New York, Philosophical Library, 1955.

90. Azhderian, Antranig, **The Turk and the Land of Haig,** New York, the Mershon Co., 1898.

91. Basmajian, K.H., **Life in the Orient,** 3. B., New York, American Tract Society, 1910.

92. Bedikian, **A.A., The Golden Age in the Fifth Century : an Introduction to Armenian Literature in Perspective,** New York, 1963.

93. Chobanian, Arshag, **Le peuple arménien : son passé, sa culture, son avenir,** conférence faite le 2 Juin 1913 à la salle des agriculteurs, Paris, Paul Gauthier, 1913.

94. **Colophons of Armenian Manuscripts : 1301 - 1480,** a source for Middle Eastern history; selected, translated and annotated by Avedis K. Sanjian, Cambridge, Mass., Harvard University Press, 1969.

95. Dadian, Mekitar B., **La société arménienne contemporaine : les Arméniens de l'empire ottoman,** Paris, 1867.

96. Daghlian, Levon K., **Under the Gallows,** Belmont, Mass., 1977.

97. Dashian, Jacobus Vard, **La population arménienne de la région comprise entre la mer Noire et Karin** (Erzurum), Vienne, Imprimerie des mechidharistes, 1922.

98. Der Nersessian, Sirarpie, **The Armenians,** London, New York, 1969.

99. Ermeni Ruhban Okulu Mütevelli Heyeti, **Surp haç tıbrevank** (Ermeni Ruhban Okulu) : 1953 - 1963, İstanbul, Oya Matbaası, 1963.

100. Gabrielian, M.C., **Armenia : a Martyr Nation,** New York, Fleming H. Revell, 1918.

101. Hacobian, A.P., **Armenia and the War**, London, Hodder and Stoughton, 1917.

102. Hagobian, Hovhan, **The Relations of the Armenians and the Franks during the Reign of Leon II : 1186-1219**, [Boston,] 1905.

103. Housepian, Marjorie, **Smyrna, 1922 : the Destruction of a City**, London, 1972.

104. Hovannisian, Richard G., **Armenia on the Road to Independence : 1918**, Los Angeles, University of California Press, 1967.

105. ——————, **The Republic of Armenia, Vol. I : 1918-1919**, Los Angeles, University of California Press, 1971.

106. İstepanyan, Torkom, **Hepimize Bir Bayrak**, İstanbul, Tarla Yayınları, 1967.

107. Karnusian, James, **Volk Ohne Land**, Unterseen, 1965.

108. Kherumian, R., **Les Arméniens : race, origines ethno-raciales**, Paris, Vigot Frères, 1941.

109. Krikorian, Mesrob K., **Armenians in the Service of the Ottoman Empire : 1860-1908**, London, 1978.

110. Kurkjian, Vahan M., **A History of Armenia**, New York, Armenian General Benevolent Union of America, 1959.

111. ——————, **Armenia's Call**, New York, Armenian Benevolent Union, 1926.

112. ——————, **The Armenian Kingdom of Cilicia**, New York, 1919.

113. Malcom, M. Vartan, **The Armenians in America**, Boston, the Pilgrim Press, 1919.

114. Missakian Jirayr, **A Searchlight on the Armenian Question: 1878-1950**, Boston, Hairenik Publishing Co., 1950.

115. ——————, **Memorandum on the Armenian Problem to the United Nations**, London, 1946.

116. Moskoffian, John G., **Independence for Armenia**, New York, 1919.

117. Nalbandian, Louise, **The Armenian Revolutionary Movement: the Development of Armenian Political Parties through the Nineteenth Century**, Los Angeles, University of California Press, 1963.

118. Nazar, James, **The First Genocide of the 20th Century: the Story of the Armenian Massacre**, New York, T. and T. Publishing Co., 1968.

119. Norehad, Bedros, **The Armenian General Benevolent Union**, New York, 1966.

120. Ormanian, Malachia, **L'Eglise arménienne**, Paris, 1910. (İngilizcesi : **the Church of Armenia**, trans. by G. Marcar Gregory and ed. by Terenig Poladian, London, 1955.)

121. Paelian, Garabed H., **Landmarks in Armenian History**, New York, Gotchnag Press, 1942.

122. Papazian, Bertha S., **The Tragedy of Armenia**, Boston, the Pilgrim Press, 1918.

123. Papazian, K.S., **Patriotism Perverted: Armenian Revolutionary Federation**, Boston, Baikar Press, 1934.

124. Pasdermadjian, Garegin, **Why Armenia Should be Free**, Boston, Hairenik Publishing Co., 1918.

125. Pasdermadjian, Hrant, **Histoire de l'Arménien depuis les origines jusqu'au traité de Lausanne**, Paris, H. Samuelian, 1949; 2. B., Paris, 1964.

126. Sandaljian, Jos, **Histoire documentaire de l'Arménie**, 2 C., Rome, 1917.

127. Sanjian, Avedis K., **The Armenian Communities in Syria under Ottoman Domination**, Cambridge, Harvard University Press, 1965.

128. Sarafian, Kevork, **History of Education in Armenia**, Los Angeles, 1930.

129. Sarkissian, A.O., **History of the Armenian Question to 1885**, Urbana, University of Illinois Press, 1938.

130. Sarkissian, E.K. — R.G. Sahakian, trans. by E.B. Chrakian, **Vital Issues in Modern Armenian History**, Watertown, Mass., 1965.

131. Sarkisyan, Sarkis, **L'Arménie d'aujourd'hui**, Paris, 1968.

132. Shiragian Arshavir, **The Legacy: Memoirs of an Armenian Patriot**, Boston, Mass., 1976.

133. Siramarc, D.E., **Armenia and the Pontus**, New York, Armenian National Union of America Press Bureau, 1919.

134. Surmelian, Leon, **I Ask You, Ladies and Gentlemen**, London, 1946.

135. Tashjian, James H., **The Armenians of the United States and Canada**, Boston, Hairenik Press, 1947.

136. Tekeyan, Pascal, **Controverses christologiques en Arméno-Cilicie dans la second moitié du XIIe siécle, 1165-1198**, Rome, Orientalia Christiana Analecta, No. 124, 1939.

137. Ter-Mikelian, Arsak, **Die armenische Kirche in ihren Beziehungen zur Byzantinischen von IV bis zum XIII Jahrhundert**, Leipzig, 1892.

138. **The Armenian Question Before the Peace Conference**, a Memorandum presented by the Representatives of Armenia to the Peace Conference at Versailles on February 26, 1919.

139. Thorossian, Hiranth, **Histoire de la littérature arménienne. des origines jusqu'à nos jours**, Paris, [1951].

140. Totovens, Vahan, **Scenes from an Armenian Childhood**, trans. M. Kudian, London, 1962.

141. Tournebize, Fr., **Histoire politique et religieuse de l'Arménie**, Paris, y.y,, t.y.

142. Toriguian, Shavarsh, **The Armenian Question and International Law**, Beirut, Hamaskaine Press, 1973.

143. Tutundjian, Télémaque, **Du pacte politique entre l'Etat Ottoman et les nations non-muselmanes de la Turquie, avec un exposé de la constitution arménienne de 1863**, Lausanne, 1904.

144. Utudjian, Edouard, **Mission Technique en Arménie**, Paris, Ed. "le Monde Souterrain", 1962.

145. Vartooguian, A.P., **Armenia's Ordeal**, New York, 1896.

146. Vertanes, Charles A., **Armenia Reborn**, New York, the Armenian National Council of Armenia, 1947.

147. Vratzian, Simeon, **Armenia and the Armenian Question**, Boston, Hairenik Publishing Co., 1943.

IV. ERMENİ KÖKENLİ DERGİ YAZILARI:

148. "A Letter Addressed to the Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union," translated with an interpretation by V.N. Dadrian, **The Armenian Review**, C. XX, No. I-77 (Spring 1967), s. 64-78.

149. Alishan, Leonce M., "Anastase d'Arménie (VIIe siècle); les LXX couvents arméniens de Jerusalem," **Archives de l'Orient latin**, 2 (1884), s. 395-399.

150. Alojian, H., "Origins of the Armenian Colony in Constantinople," **The Armenian Review**, C. VII, No. 2 (1954), s. 119-121.

151. Altounian, Jeanine, "Comment peut-on être Arménien?" **Les Temps Modernes**, No. 353 (Décembre 1975), s. 898-904.

152. Dadrian, V.N., "The Events of April 24 in Moscow - How They Happened and Under What Circumstances," **The Armenian Review**, C. XX, No. 2-78 (Summer 1967), s. 9-19.

153. Dekmejian, R.H., "Soviet - Turkish Relations and Politics in the Armenian SSR," **Soviet Studies**, C. XIX, No. 4 (April 1968), s. 510-525.

154. Der Nersessian, Sirarpie, "The Kingdom of Cilician Armenia," **A History of the Crusades**, Kenneth M. Setton, der., C. II, Philadelphia, 1958-1962, s. 630-659.

155. Grégoire, Henri, "An Armenian Dynasty on the Byzantine Throne," **Armenian Quarterly**, C. I (1946), s. 4-21.

156. Safrastian, A., "Armenia," **Encyclopedia Britannica**, C. II, 1966, s. 377-381.

157. Sanjian, Avedis K., "Armenian Works on Historic and Modern Armenian Communities', **Report on Current Research on the Middle East**, Washington, D.C., Middle East Institute, 1958, s. 47-54.

158. Sarkissian, Haig, "50th Anniversary of the Turkish Genocide as Observed in Erevan," **The Armenian Review**, Winter 1966, s. 23-28.

159. Ter Minassian, Anahite, "La Question Arménienne," **Esprit**, No. 4, (avril 1967), s. 620-656.

160. Tournebize, F., "Les cent dix-sept accusations présentées à Benoit XII centre les Arméniens," **Revue de l'Orient chrétien**, C. 11 (1906), s. 163-181, 274-300, 352-370.

V. AMERİKAN YAYINLARI :

A. KİTAPLAR

161. Alexander, Yonah, der., **International Terrorism : National, Regional and Global Perspectives**, New York, Praeger, 1976.

162. American Committee Opposed to the Lausanne Treaty, **The Lausanne Treaty, Turkey and Armenia**, New York, 1926.

163. Angell, James B., **The Reminiscences of James Burrill Angell**, New York, Longmans, Green and Co., 1912.

164. **Annual Report of the American Board of Commissioners for Foreign Missions : 1919**, Boston, the American Board, 1919.

165. Arpee, Leon, **A Century of American Protestanism : 1846-1946**, Princeton, Princeton University Press, 1946.

166. ——————, **A History of Armenian Christianity, from the Beginning to Our Own Time**, Princeton, 1946.

167. ——————, **The Armenian Awakening**, Chicage, University of Chicago Press, 1909.

168. Bailey, Thomas A., **Woodrow Wilson and the Great Bertrayal,** New York, Macmillan, 1945.

169. ——————, **Woodrow Wilson and the Lost Peace,** New York, Macmillan, 1944.

170. Baker, Ray S., — William E. Dodd, **The Public Papers of Woodrow Wilson,** 2. C., New York, Harper, 1927.

171. Bane, Suda L. — Ralph H. Lutz, der., **Organization of American Relief in Europe,** Palo Alto, Stanford University Press, 1943.

172. Barton, James L., **Story of Near East Relief,** New York, Macmillan, 1930.

173. Bassiouni, M. Cherif, der., **International Terrorism and Political Crimes,** Springfield, Illinois, Charles C. Thomas, 1975.

174. Bliss, Edwin M., **Turkey and the Armenian Atrocities,** Philadelphia, Hubbard Publishing Co., 1896.

175. Bierstadt, Edward H., **The Great Bertrayal,** New York, Robert M. McBride and Co., 1924.

176. Bisbee, Eleanor, **The New Turks: Pioneers of the Republic, 1920-1950,** Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1951.

177. Bonsal, Stephen, **Suitors and Suppliants: the Little Nations at Versailles,** New York, Prentice-Hall, 1946.

178. Burney, Charles — D.M., **Lang, The Peoples of the Hills: Ancient Ararat and Caucasus,** London, New York, 1971.

179. Child, Richard W., **A Diplomat Looks at Europe,** New York, Duffield, 1925.

180. Committee on the Lausanne Treaty, **The Turco-American Treaty of Amity and Commerce,** New York, Foreign Policy Association, 1924.

181. Council on Turkish-American Relations, **The Treaty with Turkey: Why it Should be Ratified?** New York, 1926.

182. David, Wade D., **European Diplomacy in the Near Eastern Question: 1906-1909,** Urbana, University oof Illinois Press, 1940.

183. Dennis, Alfred L.P., **Adventures in American Diplomacy: 1896-1906,** New York, E.P. Dutton, 1928.

184. DeNovo, John A., **American Interests and Politics in the Middle East: 1900-1939,** Minneapolis, University of Minnesota Press, 1963.

185. Dispot, Laurent, **La Machine à Terreur,** Paris, Editions Grasset et Fasquelle, 1978.

186. Eddy, David B., **What Next in Turkey?** Boston, the Taylor Press, 1913.

187. Elliott, Mabel E., **Beginning Again at Ararat,** New York, H. Revell Co., 1924.

188. Evans, Laurance, **United States Policy and the Partition of Turkey: 1914-1924,** Baltimore, the Johns Hopkins Press, 1965.

189. Gates, Calep, **Not to Me Only,** Princeton University Press, 1940.

190. Gaucher, Roland, **Les Terroristes: de la Russie tsariste à l'O.A.S.,** Paris, Editions Albin Michel, 1965.

191. Gerard, James W., My **First Eighty-three Years in America,** New York, Doubleday, 1951.

192. Gidney, B. James, **A Mandate for Armenia,** Oberlin, Ohio, the Kent State University, 1967.

193. Gibbons, Herbert A., **Armenia in the World War,** New York, 1926.

194. ——————, **The Blackest Page of Modern History,** New York, G.P. Putnam's Sons, 1916.

195. ——————, **The Red Rugs of Tarsus: a Woman's Record of the Armenian Massacres of 1909,** New York, 1917.

196. Gordon, Leland J., **American Relations with Turkey: 1830-1930, an Economic Interpretation,** Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1932.

197. Greene, Frederick D., **The Armenian Crisis in Turkey,** New York, G.P. Putnam's Sons, 1895.

198. Grew, Joseph C., **Turbulent Era: a Diplomatic Record of Forty Years,** 2 C., Boston, Houghton Mifflin Co., 1952.

199. Griscom, Lloyd C., **Diplomatically Speaking,** New York, the Literary Guild of Armenia, 1940.

200. Hall, William H., der., **Reconstruction in Turkey,** New York, American Committee of Armenian and Syrian Relief, 1918.

201. Hamlin, Cyrus, **Among the Turks,** New York, Robert Carter and Brothers, 1878.

202. Heiling, Matthias R., **The Story of Armenia,** Dansville, New York, F.A. Owen Publishing Co., 1920.

203. Hepworth, George H., **Through Armenia on Horseback,** New York, E. P. Dutton, 1898.

204. Hoover, Herbert, **America's First Crusade,** New York, Charles Scribner's Sons, 1942.

205. ——————, **Memoirs,** 3 C., New York, Macmillan, 1951.

206. House, Edward M. - Charles Seymour, der., **What Really Happened at Paris: the Story of the Peace Conference, 1918-1919,** New York, Charles Scribner's Sons, 1921.

207. Howard, Harry N., **The King-Crane Commission: an American Inquiry in the Middle East,** Beirut, Khayat's, 1963.

208. ——————, **The Partition of Turkey: 1913-1923,** Norman, University of Oklahoma Press, 1931.

209. Hurewitz, Jacob C., **Diplomacy in the Near and the Middle East,** 2 C., Princeton, D. Van Nostrand Co., 1956.

210. Kazemzadeh, Firuz, **The Struggle for Transcaucasia: 1917-1921,** New York, Philosophical Library, 1951.

211. Laqueur, Walter, **Terrorism,** Boston, Little, Brown, 1977.

212. Lambert, Rose, **Hadjin and the Armenian Massacres,** New York, Fleming H. Revell Co., 1911.

213. Langer, William L., **The Diplomacy of Imperialism: 1890-1902,** 2. B., New York, Alfred A. Knopf, 1951.

214. Lansing, Robert, **The Peace Negotiations,** Boston, Houghton Mifflin, 1921.

215. Logan, Rayford W., **The Senate and the Versailles Mandate System,** Washington, D.C., the Minorities Publishers, 1945.

216. Mears, Eliot G., der., **Modern Turkey,** New York, Macmillan, 1924.

217. Miller, David Hunter, **My Diary at the Conference of Paris,** 21 C., New York, Peter Smith, 1924-1926.

218. ——————, **The Drafting of the Covenant,** 2. C., New York, G.P. Putnam's Sons, 1928.

219. Monroe, Paul **et al., Reconstruction in the Near East,** New York, Near East Relief, 1924.

220. Morgenthau, Henry, **All in a Life-time,** New York, Doubleday, Page and Co., 1923.

221. ——————, **Ambassador Morgenthau's Story,** New York, Doubleday, Page and Co., 1918.

222. ——————, **The Tragedy of Armenia,** London, Spottiswoode, Ballantyne and Co., 1918.

223. Nevins, Allan, der., **Letters of Grover Cleveland : 1850-1908,** Cambridge, Houghton Mifflin, 1933.

224. Nordmann, Bernhard F., **American Missionary Work Among Armenians in Turkey : 1830-1923** (doktora tezi özeti, Urbana, University of Illinois Press, 1929.

225. Patrick, Mary M., **Under Five Sultans,** New York, the Century Co., 1929.

226. Pears, Sir Edwin, **Life of Abdul Hamid,** New York, Henry Holt, 1917.

227. Peet, Louise J., der., **No Less Honour,** Chattanooga, [Özel Baskı,] 1939.

228. Peters, Jensine O., **Tests and Triumphs of Armenians in Turkey and Macedonia,** Grand Rapids, Michigan, Zondervan Publishing House, 1940.

229. Pierce, James W., der., **Story of Turkey and Armenia**, Baltimore, R.H. Woodward, 1896.

230. Powell, E. Alexander, **The Struggle for Peace in Moslem Asia**, New York, the Century Co., 1923.

231. Richter, Julius, **A History of Protestant Missions in the Near East**, New York, Fleming H. Revell Co., 1910.

232. Rockwell, William W., der., **The Deportation of the Armenians**, New York, American Committee for Armenian and Syrian Relief, 1916.

233. Ross, Frank A., C. Luther Fry, Elbridge Sibley, **The Near East and American Philanthropy**, New York, Columbia University Press, 1929.

234. Seymour, Charles, der., **The Intimate Papers of Colonel House**, Boston, Houghton Mifflin, 1928.

235. Smith, Eli, **Researches in Armenia**, 2 C., Boston, Crocker and Brewster, 1833.

236. Strong, William E., **The Story of the American Board**, Boston, the Pilgrim Press, 1910.

237. Surface, Frank M. — Raymond L. Bland, **American Food in the World War and Reconstruction Period**, Palo Alto, Stanford University Press, 1931.

238. **The Armenia-America Society**, New York, t.y.

239. **The Armenian Question Before the Peace Conference** (Ermenilerin Versailles Barış Konferansına 26 Şubat 1919 tarihinde sundukları memorandum.)

240. Thompson, Charles T., **The Peace Conference Day By Day**, New York, Brentano's, 1920.

241. Tupper, H. Allen, **Armenia: its Present Crisis and Past History**, New York, John Murphy and Co., 1896.

242. Washburn, George, **Fifty Years in Constantinople**, Boston, Houghton Mifflin, 1911.

243. Wheeler, Everett P., **The Duty of the United States of America to American Citizens in Turkey**, New York, Fleming H. Revell Co., 1896.

244. Williams, A.W. — M.S. Gabriel, **Bleeding Armenia**, Chicago, Publishers Union, 1896.

245. Williams, Talcott, **Turkey : a World Problem of Today**, New York, Doubleday, Page and Co., 1921.

246. Zankovsky, Serge A., **Pan-Turkism and Islam in Russia**, Cambridge, Mass., 1960.

B. DERGİ YAZILARI :

247. Abu-Lughod, Ibrahim, "Unconventional Violence and International Politics," Proceeedings of the 67th Annual Meeting of the American Society of International Law, **American Journal of International Law**, C. 67 (1973), s. 88-93.

248. Cohen, B.L., "Potential of Terrorism," **Bulletin of Atomic Scientists**, No. 32 (1976), s. 34-35.

249. Earle, Edward M., "American Missions in the Near East," **Foreign Affairs**, C. VII (April 1929), s. 398-417.

250. Elkus, Abram I., "Problems in the Reconstruction of the Ottoman Empire," **The Annals of the American Academy of Political and Social Science**, C. 84 (July 1919), s. 1-5.

251. "Five Faces of World Terrorişm," **U.S. News and World Report**, May 22, 1978, s. 31-34.

252. Franck, Thomas - Bert B. Lockwood, Jr., "Preliminary Thoughts Towards an International Convention on Terrorism," **American Journal of International Law**, No. 68 (1974), s. 69-90.

253. Fromkin, David, "The Strategy of Terrorism," **Foreign Affairs**, No. 53 (1975), s. 683-698.

254. "General Harbord's Report on Armenia," **Current History**, C. XII (May 1920).

255. Harbord, James G., "Investigating Turkey and Trans-Caucasia," **The World's Work**, C. 40 (May 1920), s. 35-47.

256. Hart, Albert B. - Edward M. Earle, "The Turkish Treaty - A Debate," **Forum**, C. VI (December 1924), s. 734-745.

257. Heck, Lewis, "Constantinople Embassy," **The American Foreign Service Journal**, C. XII (March 1935), s. 132-176.

258. Hiatt, Walter, "Admiral Bristol, American Naval Diplomat," **Current History**, C. XXVII (February 1928), s. 676-680.

259. Hibben, Paxton, "Arbitrating for Armenia," **The New Republic**, C. XXIII (June 16, 1920), s. 86-90.

260. Hutchinson, Martha Crenshaw, "The Concept of Revolutionary Terrorism," **Journal of Conflict Resolution**, C. XVI, No. 3 (1972), s. 383-395.

261. Jessup, Henry W., "The Future of the Ottoman Empire," **The Annals of the American Academy of Political and Social Science**, C. 84 (July 1919), s. 6-29.

262. "King-Crane Report on the Near East," **Editor and Publisher**, C. LV (December 2, 1922), Section 2, s. 1-26.

263. Laqueur, Walter, "The Continuing Failure of Terrorism," **Harpers Magazine**, November 1976, s. 69-74.

264. ——————, "The Futility of Terrorism," **Harper's Magazine**, March 1976, s. 99-105.

265. Lauterpacht, Sir Hersch, "Revolutionary Activities by Private Persons Against Foreign States," **American Journal of International Law**, C. XXII (1928), s. 105-130.

266. Moore, John Norton, "Towards Legal Restraints on International Terrorism," **American Journal of International Law**, C. 67 (1973), s. 88-93.

267. "No American Mandate for Armenia," **Current History**, C. XII (July 1920), s. 710-713.

268. Peffer, Nathaniel, "Armenians and the Lausanne Treaty," **The New Republic**, C. XXXVII (February 20, 1924), s. 333-334.

269. Price, Clair, "Mustapha Kemal and the Armenians," **Current History**, C. XVII (October 1922), s. 116-125.

270. "The New Armenia," **International Conciliation**, No. 183 (May 1919), s. 23-28.

271. "The United States and the Armenian Mandate," **International Conciliation**, No. 151 (June 1920), s. 271-274.

272. Turlington, Edgar, "Armenia and America's Honor," **The New Republic**, C. 47 (June 9, 1926), s. 83-85.

273. ———————, "The American Treaty of Lausanne," **World Peace Foundation Pamphlets**, C. VII, No. 10 (1924), s. 565-601.

274. ———————, "The Settlement of Lausanne," **American Journal of International Law**, C. XVIII (October 1924), s. 696-706.

275. "Why the Democrats Defected the Turkish Treaty," **The Literary Digest**, C. 92 (January 29, 1927), s. 10-11.

276. Williams, Talcott, "The Disposition of the Turkish Empire," **The Annals of the American Academy of Political and Social Science**, C. 84 (July 1919), s. 41-50.

C. YAYINLANMAMIŞ ARAŞTIRMALAR :

277. Abbott, Freeland, "American Policy in the Middle East : a Study of the Attitudes of the United States toward the Middle East, specially during the period 1919-1936," (doktora tezi, the Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, 1951).

278. Bryson, Thomas A., "Woodrow Wilson, the Senate, Public Opinion and the Armenian Mandate Question : 1919-1920," (doktora tezi, University of Georgia, 1965).

279. Cook, Ralph E., "The States and the Armenian Question," (doktora tezi, the Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, 1957).

280. Kerner, Howard J., "Turco-American Diplomatic Relations : 1860-1880," (doktora tezi, Georgetown University, 1948).

281. Richardson, John Philip, "The American Military Mission to Armenia," (M.A. tezi, George Washington University, 1964).

282. Sachar, Howard Morley, "The United States and Turkey: 1914-1917, the Origins of Near Eastern Policy," (doktora tezi, Harvard University, 1953).

283. Stewart, Laddie J., "Preliminary Inventory of the Records of the U.S. Consulate General in Constantinople, Turkey: 1855-1935," (Washington, D.C., Ulusal Arşivlerde yayınlanmamış belge, 1954).

VI. İNGİLİZ YAYINLARI:

284. Anderson, M.S., **The Eastern Question: 1774-1923**, London, 1966.

285. Arlen, Michael J., **Passage to Ararat**, London, 1976.

286. **Armenia's Charter**, London, Spottiswoode, Ballantyne and Co., 1918.

287. Benson, E.F., **Crescent and Iron Cross**, London, Hodder and Stoughton, 1918.

288. Bryce, James, **Transcaucasia and Ararat**, 4. B., London, New York, Macmillan, 1896.

289. Burtt, Joseph, **The People of Ararat**, London, the Hogarth Press, 1926.

290. Conybeare, F.C., **Rituale Armenorum**, Oxford, 1905.

291. Cumming, Henry H., **Franco-British Rivalry in the Post-War Near East**, London, Oxford University Press, 1938.

292. Dowling, Theodore Edward, **The Armenian Church**, London, New York, 1910.

293. Evans, Stanley, **Frontier of Dollar Imperialism**, London, British-Soviet Society, 1947.

294. Hills, Denis Cecil, **My Travels in Turkey**, London, 1964.

295. Hostler, Charles W., **Turkism and the Soviets**, London, 1957.

296. Kedourie, Elie, **England and the Middle East: the Destruction of the Ottoman Empire, 1914-1921**, London, Bowes and Bowes, 1956.

297. Kinross, Lord, **Atatürk,** New York William Morrow and Co., 1965.

298. Lang, David Marshall, **Armenia: Cradle of Civilization,** London, George Allen and Unwin, 1970. (Lehçesi: **Armenia: Kolebka Cywilizacji,** çev. Tadeusz Szafar, Warszawa, Panstwowy Instytut Wydawniczy, 1975.)

299. Lang, D.M. - C. Walker, **The Armenians,** London, Minority Rights Group, 1978.

300. Lepsius, Johannes, **Armenia and Europe: an Indictment,** London, Hodder and Stoughton, 1897.

301. Lewis, Bernard, **The Emergence of Modern Turkey,** London, Oxford University Press, 1961.

302. Livingston, Marius, der., **International Terrorism in the Contemporary World,** London, Greenwood Press, 1978.

303. Lloyd George, David, **The Truth about the Peace Treaties,** 2 C., London, Victor Gollancz, 1938.

304. Lynch, H.F.B., **Armenia: Travels and Studies,** 2 C., London, Longmans, Green and Co., 1901; Beirut, Khayats, 1965.

305. Nansen, Fridtjof, **Armenia and the Near East,** London, George Allen and Unwin, 1928.

306. Price, M. Philips, **A History of Turkey: from Empire to Republic,** London, George Allen and Unwin, 1956.

307. Rolin-Jaequemyns, Gustave, **L'Arménie, les Arméniens et les traités,** Paris, 1887. (İngilizcesi: **Armenia, the Armenians and the Treaties,** London, 1891).

308 Shaw, Stanford J., **History of the Ottoman Empire and Modern Turkey,** 2 C., Cambridge, University Press, 1976.

309. Sykes, Sir Mark, **Dar-ul Islam : a Record of a Journey Through Ten of the Asiatic Provinces of Turkey,** London, Bickers and Son, 1904.

310. ——————, **The Future of the Near East,** London, Pelican Press, 1918.

311. Temperley, H.W.V., der., **A History of the Peace Conference of Paris**, 6 C., London, British Institute of International Affairs, 1920-1924.

312. Toynbee, Arnold J., **Armenian Atrocities: the Murder of a Nation**, London, Hodder and Stroughton, 1915; New York, Tankian Publishing House, 1975.

313. ———————, **The Treatment of Armenians in the Ottoman Empire**, London, 1916.

314. ———————, **The Western Question in Greece and Turkey: a Study in the Contact of Civilizations**, 2. B., Boston, New York, Houghton Mifflin Co., 1923.

VII. FRANSIZ YAYINLARI:

A. KİTAPLAR:

315. Addosides, A., **Arméniens et jeune Turcs: les Massacres de Cilicie**, Paris, P.-V. Stock, 1910.

316. Adontz, N., **Histoire d'Arménie: les Origines (du Xe au VIe siècle avant J.-C.)**, Paris, 1946.

317. Alem, Jean-Pierre, **L'Arménie**, Paris, Presses Universitaires de France, 1972.

318. Arlen, Michel, **Embarquement pour l'Ararat: a la recherche de l'identité Arménienne**, Paris, Editions Gallimard, 1975.

319. Brémond, E., **La Cilicie en 1919-1920**, Paris, Imprimerie Nationale, 1921.

320. Brézal, Georges, **Les Turcs ont passé là: la vérité sur les massacres d'Adana de 1909**, Paris, 1911.

321. Callot, Jean-Pierre, **Arménie**, Paris, Presses Universitaires de France, 1962.

322. Contenson, Ludovic, **Les reformes en Turquie d'Asie: la question Arménienne, la question Syrienne**, Paris, Plan Nourriet et Cie., 1913.

323. Doumerque, Emile, **Arménie : les massacres et la question d'Orient : conférence, études et documents**, Paris, Foi et Vie, 1916.

324. Dulaurier, Edouard, **Bibliothéque historique arménienne, ou Choix des principaux historiens arméniens traduits en français et accompagnés de notes historiques et géographiques**, Paris, 1858.

325. ——————, **Etude sur l'organisation, religieuse et administrative du royaume de la Petite-Arménie à l'époque des croisades**, Paris, 1862.

326. ——————, **Recherches sur la chronologie arménienne**, Paris, 1859.

327. Cazalbou, Jean, **Si l'Arménie m'était contée**, Paris, Les Editeurs Français Réunis, 1968.

328. Grousset, René, **Histoire de l'Arménie : des origines à 1071**, Paris, 1947.

329. Langlois, Victor, **Collection des historiens anciens et modernes de l'Arménie**, 2 C., Paris, 1867-1869.

330. ——————, **Documents pour servir a l'histoire des Lusignans de la Petite Arménie : 1342-1394**, Paris, 1859.

331. ——————, **Voyage dans la Cilicie et dans les montagnes du Taurus, exécuté pendant les années : 1852-1853**, Paris, 1861.

332. Léart, Marcel, **La Question arménienne à la lumière des documents**, Paris, Challamel, 1913.

333. Lepsius, Johannes, **Le rapport secret du Dr. Johannes Lepsius sur les massacres d'Arménie**, Paris, Payot et Cie., 1918.

334. Loti, Pierre, **Les Massacres d'Arménie**, Paris, Calmann-Lévy, 1918.

335. Macler, Frédéric, **Les Arméniens en Syrie et en Palestine**, Marseille, 1919.

336. Mandelstam, André N., **La Société des Nations et les puissances devant le problème arménien**, Paris, A. Pedone, 1925.

337. Morgan, Jacques de, **Historie du peuple arméniens depuis les plus reculés de ses annales jusqu'à nos jours,** Paris, 1919. (İngilizcesi: **The History of the Armenian People: from the Remotest Times to the Present Day,** Boston, t.y.

338. Poidebard, A., **Rôle militaire des Arméniens sur le front du Caucase après la défection de l'armée russe, décembre 1917-novembre 1918,** extrait de **la Revue des Etudes arméniennes,** Paris, Imprimerie Nationale, 1920.

339. **Recueil des historiens des croisades: Documents arméniens,** 2 C., Paris, 1869-1906.

340. Rhapoun, Vahram, **Chronique du royaume arménienne de la Cilicie à l'époque des croisades,** Paris, 1864.

341. Véou, Paul du, **La Passion de la Cilicie: 1919-1922,** Paris, Paul Geuthner, 1954.

B. DERGİ YAZILARI

342. Adontz, N., "Notes arméno-byzantines," **Byzantion,** No. 9 (1934), s. 367-382; No. 10 (1935), s. 161-203.

343. Fraysse-Druesne, Ghislaine, "La Connection Européenne pour la Répression du Terrorisme," **Revue Générale de Droit International Public,** No. 82 (1978), s. 969-1023.

VIII. ALMAN YAYINLARI:

344. Bratter, Carl Adolf, **Die armenische Frage,** Berlin, Concordia Deutsche Verlags-Anstalt, 1915.

345. Brentjes, Buchard, **Drei Jahrtausende Armenien,** Wien, Anton Schroll und Co., 1974.

346. Deeters, Gerhard, G.R. Solta, Vahan Inglisian, **Armenisch und Kaukasische Sprachen,** Leiden, E.J. Drill, 1963.

347. **Geschichte der Uebersiedlung von vierzig tausend Armeniern, Welche im Jahre 1828 aus der persischen Provinz Azerbaidschan nach Russland auswanderten,** nach dem

russischen und armenischen Originale frei bearbeitet und mit einer Einleitung Versehen von Carl Friedrich Neumann, Leipzig, Weidmann, 1834.

348. Krischtschian, Melkon, **Deutschland und die Ausrottung der Armenier in der Türkei**, Postdam, Missionshandlung Verlag, 1930.

349. Lehmann-Haupt, C.F., **Armenien Einst und Jetzt**, 3. B., Berlin, Leipzig, 1910-1931.

350. Lepsius, Johannes, **Deutschland und Armenien, 1914-1918: Sammlung Diplomatischer Aktenstücke**, Postdam, Der Tempelverlag, 1919.

351. Roth, Karl, **Armenien und Deutschland**, Leipzig, Vert und Comp., 1915.

352. Werfel, Franz, **The Forty Days of Musa Dagh**, Almancadan çev., New York, the Viking Press, 1934.

IX. ÇARLIK RUSYASI YAYINLARI:

353. Amfiteatrov, A.V., **Armiyanskiy Vopros** (Ermeni Sorunu), St. Petersburg, 1906.

354. "Armiyane i Evrey v Turtsii," (Türkiye'de Ermeniler ve Yahudiler) **Les Peuples de la Turquie**, 2 C., St. Petersburg, 1879.

355. Bekgulyants, **Po Turyetskoy Armenii** (Türk Ermenistanından), Rostov na/D., 1914.

356. Brosset, Maire F., **Collection d'Historiens arméniens**, 2 C., Et. Petersburg, 1874-1876.

357. Cemâl Paşa, **Zapiski** (Notlar), Tbilisi, 1923.

358. Langlois, Victor, **Essai historique et critique sur la constitution sociale et politique de l'Arménie sous les rois de la dynastie Roupénienne**, St. Petersburg, 1860.

359. Lisenko, V.K., **Blijniy Vostok kak Rınok Sbıta Russkih Tovarov** (Rus Ürünlerinin Dış-satım Pazarı Olarak Yakın Doğu), St. Petersburg, 1913.

360. Mandelstam, A.N., **Mladoturyetskaya Derjava** (Jön Türkler İktidarı), Moskva, 1915.

361. Mayevski, Général, **Les Massacres d'Arménie**, St. Petersburg, 1916.

362. Neyman, Magda, **Armyane** (Ermeniler), St. Petersburg, 1899.

363. **Vayna s Turtsiey : Vtoraya Byeleya Kniga, Diplomatiçeskaya Perepiska Anglii, predşestvovavşaya razrıvu s Turtsiyey,** (Türkiye ile Savaş : İkinci Beyaz Kitap, İngiliz Diplomatik Yazışmaları, Türkiye ile İlişkilerin Öncelikle Kesilmesi), St. Petersburg, 1914.

364. Yaşçenko, A., **Russkiye İnteresı v Maloy Azii** (Küçük Asya'da Rus Çıkarları), Moskva, 1916.

X. SOVYETLER BİRLİĞİ YAYINLARI :

365. Akopyan, C.M., **Zapadnaya Armeniya v planah imperialistiçeskih derjav v period pervoy mirovoy vaynı** (Birinci Cihan Savaşında Emperyalist Güçlerin Plânında Batı Ermenistan), Yerevan, İzdatelstvo Akademii Nauk Armiyanskoy SSR, 1967.

366. **Armiyanskiy vopros na Lozanskoy Konferentsii** (Lozan Konferansında Ermeni Sorunu), Tiflis, 1926.

367. Boryan, B.A., **Armeniya, Mejdunarodnaya Diplomatiya i SSSR** (Ermenistan, Uluslararası Diplomasi ve S.S.C.B.), 2 C., Moskva, 1928-1929.

368. Civelekov, A.K., **Armeniya i Turtsiya** (Ermenistan ve Türkiye), Moskva, 1946.

369. Galoyan, G.A., **Borba za Sovyetskuyu Vlâst v Armenii** (Ermenistan'da Sovyet İktidarı İçin Savaşım), Moskva, 1957.

370. İonnisyan, A.R., **Prisoyedineniye Zakavkazya k Rossii i Mejdunarodniye Otnoşenniya ve Naçale XIX Stoletiya** (On-dokuzuncu Yüzyılın Başında Kafkasya'nın Rusya'ya Katılması ve Uluslararası İlişkiler), Yerevan, 1958.

371. Kirakosyan, Dj., **Zapadnaya Armeniya v Gode Pervoy Mirovoy Vaynı** (Birinci Cihan Savaşı Yıllarında Batı Ermenistan), Yerevan, İzdatelstvo Erevenski Gosudarstvennıy Universitet, 1971.

372. Korsun, N.G., **Erzurumkaya Operatsiya** (Erzurum Harekâtı), Moskva, 1961.

373. ——————, **Pervaya Mirovaya Vayna na Kazkazskom Fronte** (Kafkas Cephesinde Birinci Cihan Savaşı,) Moskva, 1946.

374. Mikayelyan, G.G., **İstoriya Kilikiiskogo armyanskogo gosudartvo** (Ermeni Kilikya Devletinin Tarihi), Yerevan, 1952.

375. Nersisian, M.G., der., **Genotsid Armyan v Osmanskoy Imperii,** (Osmanlı İmparatorluğunda Ermeni Soykırımı), Yerevan, 1966.

376. Parsamyan, V.A., **İstoriya armiyanskogo naroda : 1801-1900,** (Ermeni Halkının Tarihi : 1801-1900), Yerevan, Ayastan, 1972.

377. **Razdel Aziatskoy Turtsii po sekretnım dokumentam bıvşego MİD** (Dış İşleri Bakanlığı Arşivlerinde Gizli Belgelerle Asya Türkiyesinin Bölünmesi), Moskva, 1924.

378. Sarkisyan, E.K., **Agrarnaya Politika Osmanskogo Pravitelstva v Zapadnoy Armenii vo Vtoroy Polovine XIX b.** (On-dokuzuncu Yüzyılın İkinci Yarısında Batı Ermenistan'da Osmanlı İmparatorluğu'nun Tarım Politikası), Yerevan, 1957.

379. **Sevr i Lozanna** (Sevr ve Lozan), Moskva, 1926.

380. Stepanyan, Stepan Simbatoviç, **Armeniya v politike imperialistiçskoy Germanii (Kanyets XIX-Naçale XX Veka)** (On-dokuzuncu Yüzyılın Sonu ve Yirminci Yüzyılın Başında Emperyalist Almanya'nın Politikasında Ermenistan), Yerevan, Ayastan, 1975.

381. Ter-Gevondyan, Aram Negapetoviç, **Armeniya i Arabskiy Halifat** (Ermenistan ve Arap Halifeliği), Yerevan, Izdatelstvo Akademiya NAUK Armiyanskoy SSR, İnstitut İstorii, 1977.

382. **Tsarskaya Rossiya ve Vremya Mirovoy Voynı** (Dünya Savaşında Çarlık Rusyası), Moskva, 1923.

383. Zavriyev, D.E., **K Noveyşey İstorii Severo-vostoçnıh Vilayetov Turtsii** (Türkiye'nin Kuzey-Doğu Vilâyetleri Yakın Tarihi), Tbilisi, 1947.

384. Zulalyan, Manvel Karapetoviç, **Armeniya v Pervoy Polovine XVI**, (On-altıncı Yüzyılın İlk Yarısında Ermenistan), Moskva, Izdatelstvo Akademiya NAUK SSSR, İnstitut İstorii, 1971.

XI. ÖTEKİLER :

A. KİTAPLAR :

385. Alem, Jean-Pierre, **A Armênia**, Sao Polo, Difusao Europea da Livro, 1961.

386. Apcar, Diana A., **On the Cross of Europe's Imperialism : Armenia Crucified**, Yokohama, Fukuin Printing Co., 1918.

387. Binayan, Narciso, **La Colectividad Armenia en la Argentina**, Buenos Aires, Editores Aizamor, 1974.

388. Douglas, J.A., **Ho halponmos tou thanatou en te Anotole kai Armenia**, k.y., y.y., t.y.

389. Hancı, Antun, **Muhtasar tavarih al-Arman, kad iktatafahu va ıstahracahu al-lûgat al-Armaniyyat ilâl'l Arabiyyat**, Impr. V. Bracco Ep. Vio. Generalis, 1868.

390. Iorga, N., **Brève histoire de la Petite Arménie - d'Arménie Cilicienne**, Paris, 1930.

391. **L'Angleterre et les Arméniennes : 1839-1904**, M. Van der Beek's Hofboekhandel, 1918.

392. Langlois, Victor, **Le trésor des chartes d'Arménie, ou Cartulaire de la chancellerie royale des Roupéniens, comprenant tous les documents relatifs aux établissements fondés en Cilicie par les républiques marchands de l'Italie**, etc. Venice, 1862.

393. ——————, **Mémoire sur les relations de la république de Gênes avec le royaume chrétien de la Petite-Arménie pendant les XIII et XIV siècles**, Turin, 1961.

394. Majian, Rosa, **Cultura Armenia**, Buenos Aires, 1971.

395. Meyer, Karl, **Armenien und die Schweiz**, Bern, Blaukreuz Verlag, 1974.

396. [Suriyeli Mihail,] **Chronique de Michel le Grand, partiarche des syriens Jacobites, traduite pour la première fois sur la version arménienne du prêtre Ischôk**, Venice, 1868.

397. Ohanian, Pascal C., **La Cuestion Armenia y las Relaciones Internacionales**, 2 C., Buenos Aires, Edicion Institucion Armenia de Cultura "Arshak Chobanian", 1975.

398. Schütz, E., **An Armeno-Kipchak Chronicle on the Polish-Turkish Wars in 1620-1621**, Budapest, Kiado, 1968.

399. Seth, Mesrovb Jacob, **Armenians in India from the Earliest Times to the Present Day**, Calcutta, 1937.

400. **The Minorities in Turkey**, Lausanne, Giesser, Held, 1920.

B. DERGİ YAZILARI :

401. Canard, M., "Notes sur les Arméniens en Egypte à l'époque fâtimite," **Annales de l'Institut d'Etudes Orientales de la Faculté des Lettres d'Alger**, No. 13 (1955), s. 143-157.

402. ——————, "Un vizir chrétien à l'epoque fâtimite : l'Arménien Bahram," **Annales de l'Institut d'Etudes Orientales de la Faculté des Lettres d'Alger**, No. 12 (1954), s. 84-113.

403. Charanis, P., "The Armenians in the Byzantine Empire," **Byzantinoslavica**, C. XXII, No. 2 (1961), s. 196-240.

S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi - 1981 45 TL.